

kao antropološkog filma. Predavanje Markus Benksa se takođe oslanjalo na stare filmove, ali na dosta drugačiji način. Naime, predavanje je bilo o potencijalima proučavanja arhivskih filmova iz perspektive socijalne antropologije. Markus Benks je svoje istraživanje sproveo analizirajući arhivske filmove iz perioda kolonijalne Indije, promatrajući različite načine na koji su kolonizovani Indijci snimali filmove i kakve su filmove pravili nasuprot filmovima koje su pravili kolonizatori iz Velike Britanije. Iako sam metodološki aspekt istraživanja nije baš najjasnije objašnjen tokom predavanja, zaključak koji profesor Benks iznosi jeste da u kolonijalnom periodu indijska filmska produkcija je bila subverzivan čin i način održavanja i prikazivanja indijske kulture.

Može se zaključiti da je festival ETNOFILM, iako je još uvek relativno nov i mlad, već ima izgrađen sopstveni prepoznatiji vizualni identitet. ETNOFILM se predstavlja kao dinamičan, inovativan, međunarodni festival etnografskog filma koji ima za cilj da bude ne samo u prostor za predstavljanje etnografskih i antropoloških filmova, već i mesto diskusija, susreta i promatranja o tome šta se sve podrazumeva i stoji iza koncepta i kreacije takvih filmova. Od svog vizualnog identiteta, preko zanimljivih filmova, kvalitetnih diskusija, predavanja i propratnog programa do svojih energičnih i uvek nasmejanih domaćih i međunarodnih volontera festival je zaista i bio platforma za razmenu iskustava i znanja.

Ljiljana Pantović

Студентска теренска пракса – Сирогојно 2011.

У периоду од 19. до 21. јула 2012. године у Музеју на отвореном "Старо

село" у Сирогојну одржала се теренска пракса намењена студентима етнологије и антропологије. Ова теренска пракса део је вишегодишњег пројекта под називом "Мода у социјализму: пример ручне трикотаже 'Сирогојно'", који реализују Музеј на отвореном "Старо село" у Сирогојну и Одељење за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду. Координатори овог пројекта су др Данијела Велимировић, асистент на Одељењу за етнологију и антропологију и мр Јелена Тоскић, виши кустос Музеја на отвореном "Старо село" у Сирогојну. Од велике помоћи за реализацију овогодишње теренске праксе били су Раде и Роса Љубојевић, власници предузећа "Sirogojno Company". Посебну захвалност дугујемо Ђулки Јевтовић, која је и овог пута несебично помагала у проналажењу потребне документације.

У теренском истраживању учествовале су следеће студенткиње основних студија: Ирена Антонијевић, Милица Карић, Наташа Стевановић и Ана Цагић. Студенткиње су биле смештене у Конацима Музеја на отвореном "Старо село" у Сирогојну. Средства за смештај и храну у потпуности је обезбедио Музеј.

Овогодишњи пројектни циклус имао је двојак циљ: идентификацију плетиља на фотографијама, које се чувају у архиви предузећа "Sirogojno Company", те анализу и систематизацију дискурса забележених у књигама утисака. Плетиље су идентификоване на укупно 67 фотографија. Дискурси су анализирани у три књиге утисака: 1) *Књиге утисака* са изложбе ручне трикотаже одржане у "Савременом дому" у Београду октобра 1965; 2) *Књиге утисака* са изложбе ручне трикотаже одржане у Гостиљу јуна 1969. и 3) *Књиге утисака* отворене у самом пред-

узећу, а која се односи на период од 1980-2002. Нажалост, кратак боравак на терену онемогућио је да се истраживање *Књиге утисака* (1980–2002) приведе крају.

Анализа дискурса показала је трансформацију значења овог познатог бренда на националном и глобалном нивоу. Док је у току 1960-их ручна трикотажа потекла из Сирогојна била предмет јавног преиспитивања, 1980-те донеле су бренду и селу као простору настанка ауру и неоспоран ауторитет. Процес сакрализације преобразио је "пројекат Сирогојно" у симбол социјалистичких вредности, женске иницијативе, самопрегорног ентузијастичког

рада, колективне креативности и народног/сеоског генија.

У току боравка на терену студенткиње су посетиле "Музеј плетилца", који се налази у власништву "Sirogojno Company" и обишле сталну поставку Музеја на отвореном "Старо село" у Сирогојну. Оне су имале прилику и да се упознају са савременом продукцијом ручне трикотаже "Сирогојно".

Овогодишња теренска летња пракса представљала је свима драгоцено искуство. Упознавање са историјом предузећа и фотографијама као визуелним изворима, те примена дискурзивне анализе усковитлани су досадашња знања о истраживаном феномену.

Данијела Велимировић